Aan: De politieke partijen die deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen 2026, in de gemeenten Nijmegen, Beuningen, Druten, Wijchen, Heumen, Berg en Dal, Mook en Middelaar en Land van Cuijk

Onderwerp: Informele zorg: informatie voor uw verkiezingsprogramma
Datum: 21 augustus 2025

Geacht lid van de fractie en/of lid van de programmacommissie,

Met het oog op de komende gemeenteraadsverkiezingen van 2026 vragen wij u om in uw verkiezingsprogramma aandacht te besteden aan informele zorg als waardevolle en onmisbare aanvulling op de formele zorg.

Waarom?

De ondersteuning die het Marikenhuis biedt vermindert de druk op formele zorg en welzijn, en op mantelzorgers. Bovenal willen we een plek bieden waar mensen gezien worden, waardoor eenzaamheid actief bestreden wordt. In al deze taken zien wij ons centrum als partner van de gemeente, onder ander in het ingezette beleid 'Versterking sociale basis'[1]. Deze vormen van informele zorg verdienen structurele erkenning, ondersteuning en verankering in beleid.

Bij IPSO centrum Marikenhuis, gevestigd in zowel het Rijk van Nijmegen als het Land van Cuijk, staan dagelijks getrainde vrijwilligers klaar om mensen die leven met en na kanker te ondersteunen**.** Deze groeiende groep mensen ervaart klachten waarvoor in de reguliere zorg geen oplossing wordt geboden[2]. Het Marikenhuis in Nijmegen en Cuijk spelen een belangrijke rol in de gezondheid van de inwoners die geraakt worden door kanker, maar ook voor hun naasten en nabestaanden.

De vrijwilligers van het Marikenhuis werken vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. Deze bredere kijk op gezondheid – waarin mensen niet alleen als patiënten worden benaderd, maar als veerkrachtige burgers met regie over hun leven – sluit aan bij de wens om zorg mensgerichter, duurzamer en preventiever te maken.
Deze informele zorg biedt ondersteuning op maat, dichtbij en laagdrempelig, en draagt bij aan het voorkomen van complexere zorgtrajecten. Het Marikenhuis is een sprekend voorbeeld waar deze twee pijlers samenkomen: een plek voor mensen met kanker en hun naasten, waar informele zorg en positieve gezondheid hand in hand gaan. Vrijwilligers bieden er tijd, aandacht en ondersteuning in een warme, niet-medische omgeving – met als uitgangspunt wat wél mogelijk is.

Landelijk en regionaal beleid omtrent zorg, sociaal domein en welzijn
De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) stelde in 2022 al dat informele zorg en ondersteuning onmisbaar zijn voor duurzame en kwalitatief goede gezondheidszorg. De Raad stelt dat een andere positionering, waardering en beloning van informele zorg nodig is en een gelijkwaardige samenwerking tussen informele en formele zorgverleners. Deze samenwerking is zelfs essentieel voor de zorgtransitie.
In 2022 is landelijk ook het Integraal Zorg Akkoord (IZA) afgesloten, o.a. met de VNG als partner, waarin het belang van het samenspel tussen formele en informele zorg om tot passende zorg te komen een belangrijk onderwerp is.
Regionaal heeft dat in 2023 geleid tot de Samenwerkingsovereenkomst inzake regionale samenwerking IZA Regio Rijk van Nijmegen[3]; en tot de Regionale samenwerkingsovereenkomst IZA gemeenten RNOBB[4].
Afgelopen jaar is er onderhandeld over het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), wat deze zomer tot een onderhandelaarsakkoord (o.a. met VNG) geleid heeft. Hierin is afgesproken dat we de zorg toegankelijk houden voor iedereen die het nodig heeft. De afspraken in dit akkoord hangen nauw samen met het Hoofdlijnenakkoord

---

1 https://koersdocument2025-nijmegen.pcportal.nl/p59350/koers-voor-het-sociaal-domein-sterke-sociale-basis-beheersmaatregelen-en-ombuig

2 Kanker in 2032 (iknl.nl)

3 https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Document/View/d456cb53-ea6f-4ed9-81ba-ed049e7a18eb

4 https://lvc.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/7ff468cb-6aac-447a-b89f-0d3c83868c6e?documentId=51c1fd9d-f04f-490d-a25a-35b55a568627

Ouderenzorg (HLO), en zijn een vervolg op IZA. VNG legt het HLO en het AZWA binnenkort als totaalpakket via een ledenraadpleging voor aan haar leden[5].

Informele zorg landelijk
In 100 IPSO centra kunnen mensen terecht voor een luisterend oor, lotgenotencontact en verschillende activiteiten ter bevordering van de fysieke en mentale gezondheid. Met informele psychosociale begeleiding door getrainde vrijwilligers leggen we de nadruk op 'wat er nog wel kan', met als doel onze gasten te helpen weer vertrouwen te krijgen in hun lichaam en in de toekomst. Landelijk leveren we met de inzet van ruim 4500 getrainde vrijwilligers dagelijks maatwerk aan (ex)patiënten, naasten en nabestaanden.
Uit onderzoek van Ecorys in opdracht van het ministerie van VWS blijkt dat de IPSO centra 150.000 tot 200.000 zorgconsulten per jaar bij zorgverleners als huisartsen en verpleegkundigen voorkomen. Opgeteld wordt hiermee jaarlijks 8 tot 11 miljoen euro bespaard[6]. Ook is er een verwacht positief effect op re-integratie in het arbeidsproces. Dit effect kan oplopen tot 30 miljoen euro per jaar. En het belangrijkste: de helft van onze ondervraagde gasten waardeert de bijdrage van IPSO centra aan hun mentaal welbevinden, kwaliteit van leven, maatschappelijke participatie en zingeving met een rapportcijfer 8 of hoger.

Informele zorg regionaal
Ook in uw gemeente dragen onze getrainde vrijwilligers met hart en ziel bij aan een inclusieve samenleving. Ons IPSO centrum is een verbinder van de regionale sociale kaart, een belangrijke schakel tussen de formele en informele zorg én een instrument in de vermindering van zorgkosten.
Tijdens het werkbezoek van hoogleraar Jan Kremer, speciaal gezant passende zorg van VWS, aan het Marikenhuis, bleek hij erg gecharmeerd van de behoeftegerichte aanpak. *'Ons zorgsysteem is ingericht op het bestaande aanbod, maar de behoefte is een beetje uit beeld. Er mag meer gekeken worden naar hoe we op een andere manier voor elkaar kunnen zorgen op een warme, passende manier. Jullie zijn bezig in het hart van de zorgtransitie en wat mij betreft koploper. Ook mooi om te zien dat jullie je richten op zorg dicht bij huis. Dat is belangrijk voor mensen met kanker en helemaal in tijden waarin de concentratie van zorg onderwerp van gesprek is. Het huidige systeem wordt gedreven vanuit ziekte en niet vanuit de behoefte van mensen. Dat laatste is jullie sterkste punt'.*

Uw verkiezingsprogramma
Wij vragen u derhalve om in uw verkiezingsprogramma aandacht te besteden aan informele zorg als waardevolle en onmisbare aanvulling op de formele zorg en welzijn.[7]
Wij begrijpen dat de uitdagingen in uw gemeente groot zijn. Vanzelfsprekend denken we graag met u mee, in een gesprek of bij een werkbezoek aan het Marikenhuis, over thema's als passende psychosociale zorg en het effect ervan op het welzijn van inwoners die leven met en na kanker. En over de afstemming en samenwerking met gemeenten en andere partijen, **zodat we samen kunnen zorgen dat iedereen die leeft met en na kanker de ondersteuning krijgt die hij of zij verdient.**

Hartelijke groet,
Ap Willemsen

Voorzitter bestuur Stichting Marikenhuis | voorzitter@marikenhuis.nl

Geopend: Maandag t/m donderdag 13:00-16:00 uur
Slotemaker de Bruïneweg 163, 6532 AC Nijmegen
Website | Facebook | Instagram | LinkedIn

5 https://vng.nl/nieuws/ledenbrief-informeert-nader-over-onderhandelaarsakkoord-azwa
6 https://ipso.nl/nieuws/ipso-centra-voorkomen-150-000-200-000-zorgconsulten-per-jaar
7 https://ipso.nl/nieuws/de-opbrengst-van-informele-zorg-is-een-veelvoud-van-de-investering/